

**ПРОБЛЕМИ ВО ПРИМЕНАТА НА КАЗНЕНИТЕ САНКЦИИ КОН ПРАВНИТЕ
ЛИЦА СО ПОСЕБЕН ОСВРТ НА ПРИМЕНАТА НА ПАРИЧНАТА КАЗНА**

1.02 Прегледна научна статија
УДК: 347.19:[343.271:340.132(497.7)]

Анстракт

Неспорно е дека идејата за казнена одговорност на правните лица денес е реалност во современите правни системи, но и дека со внесување на правните лица како субјекти во казненото право се отвараат нови прашања кои понатаму ќе треба да се решаваат и хармонизираат и во законодавството и во судската практика.

Правните лица најчесто се казнуваат со примената на имотните санкции и мерки, особено парична казна, но и со други казнени санкции и мерки кои се прилагодени на нивната природа, како што се поставување под судски надзор, забрана за пристап на пазарот или давање понуда на пазарот, затворање на претпријатието, привремено или трајно и сл.

Правните лица се рецидивисти, може да се казнат условно, да се рехабилитираат, имат судски регистер. Постапката за примена и извршување казнените санкции кон нив во голем дел е усогласена во повеќе правни системи денес, но нивната реализација отвара некои спорни прашања поврзани со основните карактеристики на санкцијата воопшто и целта на казнувањето, а особено при примената на најчесто практикуваната казна кон нив, паричната казна.

Клучни зборови: правни лица, казнена одговорност, имотни санкции, парична казна.

¹ д-р Татијана Ашталкоска-Балоска, вонреден професор на Факултетот за правни науки при ФОН Универзитет Скопје

Вовед

Основата за одговорноста на правните лица, што како развоен тренд се прифаќа во скоро сите земји членки на Советот на Европа и ЕУ, укажува дека повеќе нема да биде доволна само објективната одговорност на правните лица, туку неопходно е да се утврди и посебен облик на казнена одговорност кој ќе биде прилагоден на карактерот и карактеристиките на правните лица².

Казнената одговорност на правните лица традиционално е изградена врз правилата наменети за физичките лица како сторители на казнени дела³. На прашањето кои казненоправни санкции можат да бидат ефективни или во правец на справување со криминалитетот на правните лица во теоријата се разидуваат неколку стојалишта. И покрај иновативните предлози за нови санкции за правните лица како сторители на казнени дела, сепак, генерално сите држави се потпираат првенствено врз традиционалните казнени санкции, на паричната казна и условна осуда. Овие правила ретко кога му даваат на судијата друга опција во изрекувањето санкции освен парична казна или казна затвор⁴.

Јасно е дека не сите од санкциите кои влегуваат во рамките на системот на казнени санкции на физичките лица, можат да се применат во случај на утврдување на казнена одговорност на претпријатијата или други правни лица, поради специфичноста на нивната правна природа и не можноста истите да се извршат. Овој заклучок, пак, им оди во прилог на тврдењата дека проблемот на казнената одговорност на правните лица е прашање што совршено може да се третира од административното или од граѓанското право, а не и од казненото право.⁵ Бидејќи казната лишување од слобода е невозможно да се изврши во случај на правните лица, согласно правилата во земјите на common law, на пример, парични казни некогаш претставувале единствена санкција за правни лица како сторители на казнени дела⁶. Во последниве години, меѓутоа, сè

² Врховшек М., Нешто повеќе о ратификованим меѓународним конвенцијама у области кривичног права, Право-теорија и пракса 11/2002, стр. 8.

³ Hefendehl Roland, Corporate Criminal Liability, Model Penal Code Section 2.07 and the Development in Western Legal Systems, <http://wings.buffalo.edu/law/bclc/bcl/articles/4%281%29/hefehndehlpdf.pdf>, стр. 5

⁴ Tunstall Ian, Review of Sanctions in Corporate Law Submission, http://www.iantunstall.com/whitepapers/submission_%20review_of_sanctions_in_corporate_law.pdf, стр. 4

⁵ Beale Sara Sun, A response to the critics of corporate criminal liability, http://www.law.yale.edu/documents/pdf/cbl/Beale_paper.pdf, стр. 10

⁶ Наведено според Jefferson Michael, Corporate Criminal Liability: The Problem of Sanctions, 65 J. Crim. L., 2001, стр. 235.

повеќе се критикуваат традиционалните санкции против правните лица и се предлагаат нови "алтернативни санкции"⁷.

Од аспект на утврдувањето на казнена одговорност за правните лица и определувањето казнени санкции за нив, интересно е да се спомне и Вториот Протокол за казнена одговорност на правните лица за спречување на финансиски измами и перење пари⁸ на *Конвенцијата за заштита на финансиски интереси на ЕУ*⁹ која на 27 Јули 1995 година ја потпишале државите членки на ЕУ, а ги регулира обврските на државите членки кон казнените дела измами на штета на буџетските средства на Заедницата.

Протоколот ја повторува обврската на државите членки да обезбедат казнување на правните лица за сторување на казнени дела против финансиските интереси на Заедницата со ефективни, сразмерни и соодветни санкции и мерки. Во членот 4 на Протоколот се наведуваат видовите на санкции кои може да им се изречат на правните лица. Тоа се: казнени и неказнени глоби, исклучување на можноста за добивање на јавна корист или помош, привремена и трајна дисквалификација за учество во трговски активности, одредување на судски налог за укинување (*judicial winding-up order*)¹⁰.

Меѓу теоретичарите меѓутоа, е спорно дали *Вториот протокол* ги обврзува државите членки на воведување на казненоправна одговорност на правните лица за дела на штета на финансиски интереси на Заедницата или на воведување на одговорност на правните лица за казнени дела која не мора да биде казненоправна, туку може да биде и управноправна или граѓанскоправна и следствено на тоа примена на граѓанскоправни или управноправни санкции.

Зборувајќи за одговорноста на правните лица *Протоколот* не се служи со поимот "казнена одговорност", туку само со "одговорност" на правните лица (чл. 3), а исто така и во делот на определувањето на видот на санкциите кои може да им се изречат на правните лица алтернативно се наведуваат и казнени и неказнени глоби (*criminal or noncriminal fines*). Оттука одредени европски казненоправни теоретичари

⁷ Ferreira Héctor, Corporate Crime – Should corporations be criminally liable?, <http://slei.org/academy/magazine/101-Trabajo%20para%20Academy%20E%20%20Magazine%202009-hf.pdf>, стр. 6

⁸ Second Protocol, составен врз основ на член К.3 од Договорот за Европска Унија кон Convention on the protection of the European Communities' financial interests (OJ C 221 od 19.7.1997., 12-22)

⁹ Convention on the protection of the European Communities' financial interests (OJ C 316 od 27.11.1995., 49-57)

¹⁰ Пошироко Pradel Jean & Corstens Geert, European criminal law, Kluwer Law International; 1 edition, February 1, 2002, стр. 516

сметаат дека *Протоколот* не обврзува изрично на нормирање на казнена одговорност на правните лица, нити на казнување на правните лица со казнени санкции¹¹.

Допуштајќи казните за правните лица да се ограничат на неказниви глоби, *Протоколот* обврзува на пропишување на казни кои се ефективни, сразмерни и соодветни, но тоа може да бидат и управноправните казни како и граѓанскоправните обештетувања. Меѓутоа постојат и европски теоретичари кои истакнуваат дека Протоколот ги обврзува државите членки на воведување на казненоправната одговорност на правните лица за наведените казнени дела и казнување со казнени санкции.¹² Таков став зазема и Европската Комисија во нацртот на Вториот Протокол¹³. На таква обврска за државите, предупредува и резервата која при ратификацијата на Вториот Протокол ја става Австрија во поглед на одредбите за одговорност на правните лица¹⁴.

Со оглед на природата на правните лица, во современите казнени законодавства, денес, најчесто кон нив се изрекува паричната казна, како основна имотна санкција, но доста често, како што беше и претходно истакнато, и казните карактеристични за нив, ставање под судски надзор, одземање имотна корист, забрана на пристап кон финансискиот пазар или давање на понуда на пазарот, затворање на претпријатие, привремена забрана за вршење дејност, трајна забрана за вршење дејност и сл. Односно, видовите казни и нивната содржина треба да бидат приспособени на она што е заедничко за правните лица, без оглед дали се работи за приватни, државни или мешовити според обликот на сопственост или дејноста што ја вршат. Заеднички добра чие одземање или ограничување може да се појави како казна се, имотот, дејноста и самото постоење на правното лице¹⁵.

Со изрекување на овие казни се засега во имотот, вршењето на дејноста, угледот и самото постоење на правните лица, а ваквото казнување доста често индиректно ги погаѓа сите членови на правното лице без оглед што некои од нив воопшто на учествувале во дејствието на правното лице.

Некои пак од членовите на правното лице, кои учествувале во казненото дело, доколку се прифати концептот на паралелна одговорност, ја чувствуваат казната и два

¹¹ Според Pradel Jean & Corstens Geert, *European criminal law*, Kluwer Law International; 1 edition, February 1, 2002, . 521

¹² Delmas-Marty Mireille, *Union européenne et droit pénal*, Cah. dr. eur. 1997, во Ѓурѓевиќ Злата, *Казнена одговорност i казнени postupak prema pravnim osobama u Republici Hrvatskoj* стр. 664

¹³ Види COM (95) 693, OJ C 83/10 од 20.3.1996

¹⁴ Zeder Fritz, *Ein Strafrecht juristischer Personen: Grundzüge einer Regelung in Österreich*, *Österreichische Juristen-Zeitung (ÖJZ)*, 630-642, 2001, стр. 632

¹⁵ Камбовски Владо, *Казнено право општ дел*, Скопје, 2004 стр. 895

пати, еднаш како непосредни сторители на казненото дело, а втор пат посредно како членови на правното лице. Паричната казна како главна казна која се изрекува на казнено одговорното правно лице, значи обврска за осуденото лице да плати одреден паричен износ на сметка на државата чиј што минимум и максимум на законското пропишување на паричната казна е поголем од оној наменет за физичкото лице како сторител на казнено дело. Режимот на определување и реализација на оваа казна е сличен како за физичките лица со мали разлики во однос на присилното наплатување на паричната казна, поради самата природа на субјектот и неможноста да се примени суплеторниот затвор.

Парична казна

Паричната казна е традиционално најмногу фаворизируваниот начин за казнување на правните лица, поради можноста за остварувањето на приходи во вид на добивка на претпријатијата, јасно определени преку годишните сметки и системот на оданочување на државата, која што на тој начин и добро го надополнува нејзиниот буџет.

Основен недостаток, меѓутоа, како и кај физичките лица е одредувањето на вистинската вредност на парична казна, која мора да биде доволно висока за да влијае на правното лице на некој значаен начин. Во теоријата постојат мислења дека во одмерување на паричната казна на правните лица треба да се почитува правилото: колку е поголема фирмата, да биде и поголема казната¹⁶.

Земјите на common law сеуште се поделени по ова прашање - Канада и Велика Британија полека го напуштаат овој принцип, но САД сеуште не¹⁷, како прашање кое во никој случај не е лесно за решение. Оваа корелација оди против општите принципи во казненото право дека богатството на сторителот не смее да биде главен фактор при одлучувањето во пресудата - казната мора да биде пропорционална првенствено на тежината на казненото дело, а не само и единствено на начинот на живот на сторителот. Дали или не овој општ принцип треба да важи за казнената одговорност на правните лица е прашање за теоретска расправа. Постојат мислења дека со оглед на отсуството на други санкции кои може да се применат на реални, постоечки личности,

¹⁶ Gopalan Mohan, Corporate criminal sanctions: alternatives for the fine city, lordhercules.files.wordpress.com/.../corporate-criminal-sanctions-alternatives-for-the-fine-city.pdf стр. 1

¹⁷ Clough Jonathan & Carmel Mulhern, The Prosecution of Corporations (Melbourne: Oxford University Press, 2002, стр. 208

како на пример затворањето, некои од традиционалните принципи не треба да се применуваат во случај на корпорации и претпријатија¹⁸.

Сепак паричната казна не смее да биде толку голема што релативно мало непочитување на правните норми, би го осиромашило правното лице. Одредувањето на соодветна вредност се наоѓа некаде на средината, по формула слична на системот на дневни глоби кој се применува за физичките лица, што не секогаш во практиката ќе претставува лесна задача за судијата при одмерување на казната. Но, дури и ако е пропорционално може да се пресмета (со имотната состојба и казнено дело), евентуалното префрлување на товарот на паричната казна е уште еден проблем кој се појавува како спорно прашање при примената на казнените санкции кон правните лица.

Така, едно претпријатие кое е казнето со парична казна неизбежно се соочува со зголемување на трошоците, кои обично се пренесуваат на своите *потрошувачи, акционерите и вработените*. Тоа ќе биде оправдано да се дозволи, односно *потрошувачите* да преземат дел од товарот, само доколку пазарот е совршен во кој фирмата нема монопол. Соочени со зголемување на цените, потрошувачите ќе биде природно да преминат кон купување на некој производ од другите фирми што ги нудат истите стоки или услуги на пазарот. Оваа можност може да има многу реален ефект на заплашување и одвраќање кај фирмите како потенцијални сторители на казнени дела.

Ситуацијата не е толку јасна, таму каде што *акционерите* можат да бидат опфатени со извршувањето на паричната казна. Како инвеститори во компанија, може да се рече дека тие ги презеле ризикот од компанијата и долговите на фирмата преку нејзината казнена одговорност¹⁹. Неправдата станува уште поголема во големите фирми каде бројот на акционери постојано се менува. Лицата кои се акционери во времето на наметнување на паричната казна можеби не биле акционери во времето на извршување на казненото дело.

Ако овие лица немаат никакво сознание за казнените дејствија на правното лице во време на купување на акциите, тешко ќе може да се пресмета одредувањето на казнената одговорност за сите нив. Полагање на цената на казната за нив е исклучително тешко да се поврзе со остварување на правдата²⁰.

¹⁸ Gopalan Mohan, Corporate criminal sanctions: alternatives for the fine city, lordhercules.files.wordpress.com/.../corporate-criminal-sanctions-alternatives-for-the-fine-city.pdf стр. 3

¹⁹ Clough Jonathan & Carmel Mulhern, The Prosecution of Corporations (Melbourne: Oxford University Press, 2002, стр. 210.

²⁰ Lafave Wayne R., Criminal law (4th ed.), Thomson/West, 2003, стр. 382

Постојат мислења и дека овој ризик, не се разликува од оној на фирмата поврзан со граѓанските обврски или грешки од страна на одговорните лица²¹. Меѓутоа, додека ова би можело некако да се разбере, во случај на обврските кои произлегуваат од прекршочните норми и граѓанското право, тешко би можело да се види како акционер би се согласил да го преземе ризикот од сторување на казнено дело и извршување на казнената санкција²². Ова ќе биде посебно изразено во фирми со толку многу акционери каде секој поединечен акционер речиси би можел да приговори во начинот на кој се управува компанијата.

Англиските судови, на пример, по ова прашање се експлицитни и признаваат дека ефектот на акционерите е значаен фактор кој треба да биде земен во предвид во утврдувањето на висината на казната и дека висината треба да се зголемува во сооднос со тежината на делото односно да ја зголеми пропорционално во однос на секој акционер²³. Дури и доколку судовите одберат да не го следат англискиот пример, и да ги занемарат акционерите кога се наметнува паричната казна, тие сеуште би требало да изрекуваат поголеми казни кога казненото дело е потешко, што ќе се рефлектира врз тежината на престапот. Така, се чини дека акционерите ќе бидат најпогодени кога станува збор за извршување потешко казнено дело, што важи и за акционерите со најмал удел во трговското друштво кои се и најмногу „невини“.

Истото прашање може да создаде проблеми и во случај кога товарот на плаќање на паричната казна паѓа врз *вработените*. Претпријатијата осудени со парична казна, веројатно ќе ги намалат трошоците за вработените поради тековните трошоци, а тоа нема да бидат сигурно издатоци за претпоставените и одговорните во фирмата, кои се донекаде и одговорни за сторувањето на казненото дело. Овие вработени, особено оние на најниското ниво, може да бидат невини жртви кои за разлика од акционерите немаат голем избор во однос на тоа која фирма да ја изберат. За разлика од потрошувачите овие лица не можат лесно да преминат во друга фирма.

Често, лошата репутација стекната од страна на осуденото правно лице, фрла сенка и врз поранешни вработени и значително се намалува нивната шанса да бидат повторно ангажирани. Ако овие вработени не се во состојба да најдат работа на друго место, цената на паричната казна паѓа и врз владата во форма на намалување на

²¹ Brickey Kathleen F., Rethinking Corporate Liability under the Model Penal Code, 19 Rutgers L.J. 593, 1987, стр. 616.

²² Така и Walter Harrison Hitchler, "The Criminal Responsibility of Corporations" 27 Dick. L. Rev. 99, стр. 131-132 во Gopalan Mohan, Corporate criminal sanctions: alternatives for the fine city, lordhercules.files.wordpress.com/.../corporate-criminal-sanctions-alternatives-for-the-fine-city.pdf, стр. 131-133

²³ Gopalan Mohan, Corporate criminal sanctions: alternatives for the fine city, lordhercules.files.wordpress.com/.../corporate-criminal-sanctions-alternatives-for-the-fine-city.pdf, стр. 3

приходите од предвидените даноци и зголемување на трошоците за социјалните мерки за невработени.

Ваквите несакани ефекти може да се избегнат со варијанти на традиционалната парична казна позната како "еквивалентна парична казна"²⁴.

Тоа како пример би значело дека оваа казна за правното лице претставува обврска за издавање нови акции или обврски кон државата, наместо плаќање во готово на казната. Овие акции може да се издадат како фонд за надомест на жртвата, на пример, со кои ќе управува државата за да може подоцна од овие средства да се исплати компензацијата на штета. Оваа казна не предизвикува излевање на средства кои би им направиле проблем на вработените во претпријатието осудено со традиционална парична казна. Доколку државата одлучи да ги продаде овие акции, постои можност за нивно преземање од конкурентска фирма. Поради тоа раководството на претпријатието треба да внимава и да презема мерки кои ќе играат значајна улога во превенција на правното лице од извршување на казнени дела за кои би била изречена ваква парична казна.

Слабите страни на еквивалентната парична казна се состојат во тоа што со разделувањето на акционерите, товарот на плаќање се пренесува директно врз акционерот и повеќе од самата парична казна. Исто така, ваквиот начин на определување врши поголемо влијание и мешање на пазарот и поради тоа и мала е веројатноста дека би можел да се усвои²⁵.

Но, и покрај критиките дека *паричната казна* освен што го погаѓа правното лице, секогаш ја чувствуваат и невини лица (дел од акционерите и вработените²⁶), современите казнени законодавства ја предвидуваат како главна казна за правното лице, односно преовладува мислењето дека единственото лице кое директно ги чувствува ефектите на паричната казна е правното лице. Имотот со кој одговара правното лице, не е збир на имотните права на физичките лица кои го сочинуваат. Несаканите последици од губење на профит и трошоците на правното лице се ризици кои членовите ги преземаат со нивното вклучување²⁷. Како што членовите на правното лице, можат да имаат корист од позитивните ефекти кои произлегуваат од

²⁴ Поопширно за моделот Coffee John C., No Soul to Damn: No Body to Kick: An Unscandalized Inquiry into the Problem of Corporate Punishment, 79 Mich. L. Rev. 386, 1980, стр. 413-424.

²⁵ Clough Jonathan & Carmel Mulhern, The Prosecution of Corporations (Melbourne: Oxford University Press, 2002, стр. 211

²⁶ Поопширно Gobert James, Controlling Corporate Criminality: Penal Sanctions and Beyond, 2 Web JCLI (1998) , <http://webjcli.ncl.ac.uk/1998/issue2/gobert2.html>, стр. 6

²⁷ Во таа смисла и Pop Anca Iulia, Criminal liability of corporations—comparative jurisprudence, Michigan State University College of Law, 2006, www.law.msu.edu/king/2006/2006_Pop.pdf, 1 стр. 37

активностите на претпријатијата, тие исто така може и да страдаат од неуспехот. Ваквите аргументи одат во прилог на задржување на паричната казна како главна казна за кривично одговорното правно лице, придружена од широка лепеза на споредни казни кои се предвидуваат во современите казнените законодавства денес.

Заклучок

Од кратката теоретска анализа во трудот, може да се изведе заклучок дека имотните санкции меѓу кои се издвојува паричната казна, се најсоодветно средство за справување со криминалот на правните лица, како оние кои значат непосредно ограничување или одземање на имотно право или имотната корист стекната на незаконит начин, така и оние кои посредно, преку примена на останатите санкции кои го лишуваат правното лице од остварување добивка, доведуваат до губење на одредена имотна корист или остварување добивка.

Ваквата констатација се поврзува со фактот, што најчест мотив за сторување на казнени дела од страна на правните лица е, токму остварување незаконит приход и добивка на нелегален начин. Паричната казна и останатите, имотните санкции и мерки треба да придонесат, како и кај физичките лица, демотивирање на сторителот за извршување ново казнено дело и одвраќање на потенцијалните од сторување на казнени дела.

Меѓутоа истата мора правилно и пропорционално да се определи и одмери во согласност со објективните и субјективните околности на случајот, за да не ги наруши основните принципи на казненото право, особено начелото на индивидуализација на казната, а со тоа да даде придонес во реализацијата на целта на казнувањето и справувањето со одредени облици на криминал, карактеристични за правните лица.

Користена литература:

1. Ашталкоска-Балоска Т., Економско казнено право, авторизирано предавања, ФОН Универзитет, Скопје, 2017
2. Врховшек М., Нешто више о ратификованим меѓународним конвенцијама у области кривичног права, Право-теорија и пракса 11/2002,
3. Beale Sara Sun, A response to the critics of corporate criminal liability, http://www.law.yale.edu/documents/pdf/cbl/Beale_paper.pdf,
4. Brickey Kathleen F., Rethinking Corporate Liability under the Model Penal Code, 19 Rutgers L.J. 593, 1987,
5. Brickey Kathleen F., Rethinking Corporate Liability under the Model Penal Code, 19 Rutgers L.J. 593, 1987,
6. Brickey Kathleen F., Rethinking Corporate Liability under the Model Penal Code, 19 Rutgers L.J. 593, 1987,
7. Clough Jonathan & Carmel Mulhern, The Prosecution of Corporations (Melbourne: Oxford University Press, 2002,
8. Coffee John C., No Soul to Damn: No Body to Kick: An Unscandalized Inquiry into the Problem of Corporate Punishment, 79 Mich. L. Rev. 386, 1980,
9. Convention on the protection of the European Communities' financial interests (OJ C 316 od 27.11.1995., 49-57)
10. Delmas-Marty Mireille, Union européenne et droit pénal, Cah. dr. eur. 1997, во Ђурђевић Злата, Kaznena odgovornost i kazneni postupak prema pravnim osobama u Republici Hrvatskoj
11. Ferreira Héctor, Corporate Crime – Should corporations be criminally liable?, <http://slei.org/academy/magazine/10I-Trabajo%20para%20Academy%20E%20%20Magazine%202009-hf.pdf>,
12. Gobert James, Controlling Corporate Criminality: Penal Sanctions and Beyond, 2 Web JCLI (1998) , <http://webjcli.ncl.ac.uk/1998/issue2/gobert2.html>,
13. Gopalan Mohan, Corporate criminal sanctions: alternatives for the fine city, lordhercules.files.wordpress.com/.../corporate-criminal-sanctions-alternatives-for-the-fine-city.pdf, Lafave Wayne R., Criminal law (4th ed.), Thomson/West, 2003,
14. Gopalan Mohan, Corporate criminal sanctions: alternatives for the fine city, lordhercules.files.wordpress.com/.../corporate-criminal-sanctions-alternatives-for-the-fine-city.pdf, Lafave Wayne R., Criminal law (4th ed.), Thomson/West, 2003,
15. Камбовски Владо, Казнено право општ дел, Скопје, 2004

16. Hefendehl Roland, Corporate Criminal Liability, Model Penal Code Section 2.07 and the Development in Western Legal Systems,
<http://wings.buffalo.edu/law/bclc/bclrarticles/4%281%29/hefehndehlpdf.pdf>,
17. Jefferson Michael, Corporate Criminal Liability: The Problem of Sanctions, 65 J. Crim. L., 2001,
18. Lafave Wayne R., Criminal law (4th ed.), Thomson/West, 2003,
19. Pop Anca Iulia, Criminal liability of corporations—comparative jurisprudence, Michigan State University College of Law, 2006, www.law.msu.edu/king/2006/2006_Pop.pdf,
20. Pradel Jean & Corstens Geert, European criminal law, Kluwer Law International; 1 edition, February 1, 2002,.
21. Second Protocol, составен врз основ на член К.3 од Договорот за Европска Унија кон Convention on the protection of the European Communities' financial interests (OJ C 221 od 19.7.1997., 12-22)
22. Tunstall Ian, Review of Sanctions in Corporate Law Submission,
http://www.iantunstall.com/whitepapers/submission_%20review_of_sanctions_in_corporate_law.pdf,
23. Walter Harrison Hitchler, "The Criminal Responsibility of Corporations" 27 Dick. L. Rev. 99, стр. 131-132 во Gopalan Mohan, Corporate criminal sanctions: alternatives for the fine city, lordhercules.files.wordpress.com/.../corporate-criminal-sanctions-alternatives-for-the-fine-city.pdf,
24. Walter Harrison Hitchler, "The Criminal Responsibility of Corporations" 27 Dick. L. Rev. 99, стр. 131-132 во Gopalan Mohan, Corporate criminal sanctions: alternatives for the fine city, lordhercules.files.wordpress.com/.../corporate-criminal-sanctions-alternatives-for-the-fine-city.pdf,
25. Zeder Fritz, Ein Strafrecht juristischer Personen: Grundzüge einer Regelung in Österreich, Цsterreichische Juristen-Zeitung (ÖJZ), 630-642, 2001, стр. 632
26. Така и Walter Harrison Hitchler, "The Criminal Responsibility of Corporations" 27 Dick. L. Rev. 99, стр. 131-132 во Gopalan Mohan, Corporate criminal sanctions: alternatives for the fine city, lordhercules.files.wordpress.com/.../corporate-criminal-sanctions-alternatives-for-the-fine-city.pdf,

PROBLEMS IN THE APPLICATION OF PENAL SANCTIONS TO LEGAL ENTITIES WITH SPECIAL EMPHASIS ON THE APPLICATION OF THE FINE

1.02 Review Article

UDK: 347.19:[343.271:340.132(497.7)]

Summary

It is undisputed that the idea of criminal responsibility of legal entities today is a reality in modern legal systems, but also that the introduction of legal entities as subjects in criminal law opens new issues that will need to be resolved and harmonized in the legislation and the judicial practice. Legal entities are usually punished with the application of property sanctions and measures, in particular fine, but also with other penal sanctions and measures adapted to their nature, such as placing under judicial supervision, banning market access or offering a market offer, closing the enterprise, temporarily or permanently, and so on.

Legal entities are recidivist, can be punished conditionally, rehabilitated, have a court registry. The procedure for the enforcement and enforcement of penal sanctions against them is largely harmonized in many legal systems today, but their implementation opens some disputable issues related to the basic characteristics of the sanction in general and the purpose of the punishment, especially when applying the most commonly punished punishment to them, the fine.

Keywords: legal entities, penal liability, property rights, fine.